

čiv!

Vinko Möderndorfer

ŠVRK

Res huda pasja biografija

Ilustracije
Eliza A.

Miš

Vinko Möderndorfer
ŠVRK
Res huda pasja biografija

Ilustracije: Eliza A.

Miš založba
Miš d.o.o.
Gorjuša 33, 1233 Dob
info@miszaložba.com
www.miszaložba.com

Uredila: Gaja Kos
Jezikovni pregled: Katja Klopčič Lavrenčič
Korekture: Mateja Jelaska Čefarin
Oblikovanje: Žiga Valetič
Za založbo: Anže Miš
Natisnjeno v Sloveniji
Dob, 2023

Copyright © Miš, 2023

CIP - Kataložni zapis o publikaciji
Narodna in univerzitetna knjižnica, Ljubljana

MM 82-311.2

MÖDERNDORFER V.
švrk

5357206 17.11.2023

21.163.6-93-311.2
NDORFER, Vinko, 1958-
uda pasja biografija / Vinko
er ; ilustracije Eliza A. - 1. izd.,
ob : Miš, 2023. - (Zbirka Čivl!)
N 978-961-272-664-5
COBISS.SI-ID 164887043

Miš založba podpira avtorske pravice.

Spoštovanje avtorskih pravic spodbuja ustvarjalnost, opogumlja različne glasove, promovira svobodo govora in ustvarja raznoliko kulturo.

Hvala, ker ste kupili avtorizirano izdajo te knjige in ker ne kršite Zakona o avtorski in sorodnih pravicah z reproduciranjem, skeniranjem ali distribuiranjem kateregakoli dela te knjige brez našega dovoljenja.

S tem podpirate pisatelje in omogočate založbi, da še naprej izdaja knjige za vse bralce.

Prva izdaja, prvi natis, natisnjeno v 700 izvodih.

JAZ SEM PES

Jaz sem pes.

Ja, prav ste prebrali. Pes sem. In to zgodbo vam bo pripovedoval pes. To je hudo zanimiva pasja zgodba. No, ne samo pasja, tudi človeška. Jaz ljudem rečem *človečnjaki*, tako se mi zdi bolj primerno; en človek – več človekov so pa človečnjaki. Nekateri moji pasji prijatelji so prepričani, da so človečnjaki samo drugačna vrsta psov, ki jih moramo ostali psi še malo vzgojiti. Jaz mislim malo drugače, vendar to zdaj ni tako pomembno.

No, kot ste gotovo že opazili, sem zelo razmišljujoč pes. En tak pasji filozof. Zdaj pa še malo drugih podatkov, da si me boste lažje predstavljali. Star sem štirinajst let. No, tako pasja leta štejejo človečnjaki. Star sem dve leti, pravijo pa, da je to štirinajst človeških let. Sem torej pes v najboljših letih. Oče je bil nekakšen ovčar. Ovčar z zelo kratkimi nogami. Bil pa je zelo simpatičen, zato se je moja mama, plemenita zlata prinašalka, takoj zaljubila vanj. Ja, prav domnevate, mešanec sem. Čistokrvni mešanec! In na to sem še pa še ponosen!

Moja mama in oče sta se spoznala v parku. Mama se je zaradi mojega očeta prvič v svojem pasjem življenju

strgala s povodca in pobegnila z njim v gozd nad parkom. Bila je ljubezen na prvi pogled. Prav nič je ni ganilo milo klicanje njene gospodarice: *Mimi, Mimi!* Tako je bilo ime moji mami. *Mimi, takoj sem! K meni! Mimi, poglej, kaj imam, tvoje najljubše piškotke!* je že obupano prosila gospa Katra. Ampak moje mame tudi piškotki niso zvabili nazaj. Ljubezen je močnejša od piškotkov. Ko se je vrnila iz gozda, je bila moja mama Mimi že breja. In tako se nas je rodilo šest čistokrvnih mešancev. Tri sestre in trije bratje. Mene so že zelo zgodaj dali neki deklici. Takrat še nisem vedel, da moramo sami izbrati človečnjaka, ne on nas. Marjetka je bilo ime tisti kitkasti človečnjakinji. Rečem ji človečnjakinja, ker je z mano počela grozne reči. Imela je šest let in vlekla me je za ušesa, mislila je, da sem njen osebni konjiček, kar naprej je hotela jezdit na mojem hrbtu, tudi mojega repa ni pustila pri miru. Vlekla me je za dlako in ušesa in mi kar naprej mečkala gobček. *Joj, kako vlažen smrček, joj, kako vlažen smrček ...* In mi ga je mrcvarila. Milo sem jo prosil, naj neha, ampak butasta punčara ni razumela mojega cviljenja. Tudi njeni starši so bili pravi neobčutljivi človečnjaki. *Ja, kar zajahaj ga! Marjetka, kar zajahaj ga! Hi! Hi, konjiček!* so jo spodbujali. Potem sem zarenčal, in ker tudi to ni pomagalo, sem jo čisto na rahlo ugriznil. Šavsnil. In to šele takrat, ko mi je na vsak način hotela z eno roko odtrgati uho, z drugo pa mi je šarila po levem očesu in mi svoje male prstke rinila naravnost noter v glavo. Ko sem čisto na rahlo hlastnil po njeni roki, so me nemudoma oddali

drugim človečnjakom. Zelo sem si oddahnil. Če bi še nekaj časa ostal pri Marjetki, bi postal enooki in brezrepi čistokrvni mešanec. Pa da ne boste mislili, da je bila Marjetka kaj kriva! Starši bi jo morali naučiti, da druga bitja boli, če jih vlečeš in mečkaš in jim rineš prstke v oko. Vendar je niso. Vseeno jim je bilo. Fej in fuj pa taki starši človečnjakarski. Marjetka bo najbrž takšna tudi, ko bo odrasla Marjeta. Neobčutljiva za druge. Ne samo za pse. Tudi za druge človečnjake. Tako je to. Žal.

Pa tudi z novimi človečnjaki nisem imel sreče. Na neko kmetijo so me poslali. No, preden nadaljujem, dovolite, da vam povem, kakšen sem videti. Po mami imam rjavo dlako in tudi v glavo sem ji podoben. Kar se mojega obraza tiče – ja, tudi psi imamo obraz –, sem čisto po mami, pravi zlati prinašalec. Po očetu imam med rjavim kožuhom črne in sive lise in tudi ušesa imam po očetu. Eno uho imam popolnoma dvignjeno, drugo pa čisto spuščeno, da mi skoraj pokriva oko. Moja mama je bila dolgonoga, oče bolj kratkonog. Tako da sem jaz, kar se nog tiče, tudi bolj po očetu. Imam pa eno posebnost, zaradi katere sem še lepši. Eno oko imam rjavo in drugo modro. Ja! Po tem sem znan. Vsi me občudujejo. *Hov, hov, hov!*

Kje sem že ostal? Aha! Dali so me na neko kmetijo. So rekli, da sem napadalen in da bom za čuvaja prašičev zelo primeren. Fuj! Prašičja farma! Vam povem, prašiči so sami super fantje, dobro smo se razumeli, ampak za higieno pa res ne znajo skrbeti. In veste, kaj se mi je

zgodilo?! Privezali so me na verigo. Na precej dolgo verigo sicer, ki je segala vse do prašičjega hleva. Prašičji hlev je bil res *prašičji* hlev. Mislim, zelo *svinjski* hlev. Veriga, ki so mi jo privezali okrog vratu, je bila težka in debela. Za domovanje so mi namenili lesen zaboj. V njem ni bilo nič. Nič mehkega, samo hladen beton. Imel sem plastično skodelo za vodo in res umazan plehnat krožnik za hrano. Hrana je bila ogabna, kot da sem prašič. Da ne bo pomote, kot sem že rekel, prašiči so res super fantje, ampak okusi so različni, njihova hrana mi pač ni bila všeč. In tako sem že takoj na začetku vedel, da ne bom ostal tam.

Kmalu sem se spoprijateljil z najdebelejšim prašičem, Franci mu je bilo ime. Vsi ostali prašiči so spali in smrčali, midva s Francijem pa sva dolgo v noč debatirala. Tudi Franci je bil filozof. Razglabljala sva o življenju. Jaz o pasjem življenju, on o življenju prašiča. Ko sva se spominjala vsak svojega otroštva, sva bila tudi malo otožna. On se je spominjal mame, prasice Metke, jaz pa svoje mamice, čistokrvne zlate prinašalke Mimi. Velikokrat pa sva bila tudi zelo dobre volje. Sploh kadar sva debatirala o neumnih človečnjakih, kako so nerodni in butasti in počasni in sploh najbolj škodljiva vrsta živih bitij ... Smejala sva se. Jaz sem se smejal *kev, kev, kev!!*, on pa *iiiiiii, iiiiii, iiiiiiiiii!!* Nekoč sva se tako smejala, da je iz hiše pritekel kmet in s puško dvakrat ustrelil v zrak, ker je mislil, da mu hočejo tatovi izprazniti njegove hleve. Takoj sem začel besno lajati, Franci pa se je potuhnil v svinjaku. Bil

takrat lajal še kakšne pol ure. Bil sem že skoraj navdušen nad svojo novo službo. Potem pa se je zgodilo ... Nekega jutra je prišel tovornjak in spraznili so hlev. Franci se je upiral, ni in ni hotel na tovornjak. Jaz sem lajal in se na vsak način poskušal strgati z verige, da bi pomagal svojemu prijatelju. Nič ni pomagalo. Odpeljali so čisto vse. Franci in njegovi tovariši prašiči so skozi reže na zadnji strani tovornjaka molili rilce, jaz pa sem lajal, dokler niso izginili za ovinkom. Bilo je zares žalostno slovo. Nikoli več nisem videl svojega najboljšega prijatelja Francija.

Takrat sem sklenil, da bom pobegnul. In sem. Ob prvi priložnosti. Z najmlajšo človečnjakinjo, gospodarjevo hčerko, sem bil zelo prijazen, lizal sem jo po rokah in se pred njo kar ulegel na hrbet. Zato se je odločila, da me pelje na sprehod na bližnji travnik. Spustila me je, da bi se malo zletal, jaz pa *hop!, pot pod tace!* In sem izginil v gozdu ... Potem sem se nekaj časa klatil okoli, dokler nisem pristal v temle pasjem zavetišču. Tu je super. Hrana super. Pet zvezdic bi dal temu zavetišču. Vem pa, da ne bom mogel dolgo ostati tukaj. Zdaj sem že tako pаметen, da vem, da si moram sam izbrati svojega človeka. K nam prihajajo vsi mogoči človečnjaki. Če mi niso všeč, jih ignoriram, tudi zarenčim včasih. Ali pa se delam, da sem zelo slaboten in star.

»Mama, poglej!« sem zaslišal nekega sobotnega dne.

»Saj sem vedela, da bova šla sem!« je vzkliknila mama, ko jo je fant vlekel naravnost proti moji kletki.

»To je darilo za moj rojstni dan!« je rekel dolgonogi in sloki fant.

»Samo pogledat sva prišla,« je odgovorila fantova mama. »Ne bova imela psa,« je še odločno dodala.

Ha! sem si mislil, to ti tako misliš! Če se je fant za svoj rojstni dan odločil, da si za darilo želi obiskati pasje zavetišče, potem bo dobil, kar hoče. In jaz mu bom pri tem zelo pomagal. In sem mu. Takoj sem se približal fantu in začel mahati z repom. Smrček sem potisnil skozi žično ograjo in začel prijazno cviliti. Psi namreč poznamo več vrst cviljenja. Med drugim obvladamo tudi *prijazno* cviljenje, ki

pomeni: *Tako dolgo sem te čakal in zdaj si končno prišel!* Fant je razumel moje milo cviljenje, takoj je prišel k meni, počepnil in se prijel za žično ograjo, jaz pa sem ga takoj polizal po prstih in se v naslednjem hipu že ulegel na hrbet, začel migati s tačkami, kot da hočem, da me počoha po trebuhu, pri tem pa sem fanta gledal naravnost v oči.

»Primož!« je poskušala biti stroga fantova mama. »Pridi, greva!«

Fantu je ime Primož! Tudi ime mi je všeč. Se mi zdi, da sem si že izbral novega prijatelja, ki ga bom čuval, ga vodil na sprehode in sploh skrbel zanj.

»Ne bova imela psa!« je bila stroga mama, ko je videla, da fant še kar čepi pred pleteno žično pregrado in me milo gleda.

»Za moj rojstni dan ...« je izdaval fant in se s čelom naslonil na kovinsko mrežo. Čutil sem, da je ganjen, da mu je hudo, saj ni mogel povedati stavka do konca. Takoj sem planil pokonci in ga kar skozi mrežo polizal po obrazu.

»Za tvoj rojstni dan sem ti izpolnila željo. Prišla sva sem, in to je to. Psa res ne moreva imeti. Nimava pogov,« je rekla mama in se je odpravila proti izhodu.

Toda Primož se ni dal. Še vedno je čepel ob ograji in me gledal. Jaz pa njega. Gledal sem ga naravnost v oči in pri tem zelo zaljubljeno cvilil.

»Jaz bom skrbel zanj!« je rekel Primož zelo odločno.

Mama se je ustavila na pragu in rekla: »Otrok si šel! Jaz pa poleg službe res ne morem skrbeti še za psa.«

Primož je vstal, jo zelo resno pogledal in rekel: »Noben otrok nisem! Trinajst let imam! Sam bom skrbel zanj!«

Trinajst let! sem sam pri sebi vzkliknil. Vrstnika sva! Skoraj isto sva stara. Kaj pa je to, eno leto razlike! Ta fant bo moj in pika!«

Mama sinu ni odgovorila in je mirno zapustila prostor.

Primož je še enkrat počepnil k meni. Stegnil je prste skozi mrežo in jaz sem mu jih nemudoma polizal.

»Se vidva!« mi je rekel.

»Itak!« sem mu odgovoril.

NA OBEH STRANEH KLETKE

»Hov, hov, hooooov!«

Ta človečnjak bo moj! sem sklenil in sem zalajal, prav-zaprav skoraj zatulil: »Hov, hoooooooooov!« Vsi moji pasji kolegi, s katerimi delim to pasje zavetišče, so dvignili glave iznad posod s hrano in me debelo pogledali. Moja prijateljica Nana me je še posebej začudeno pogledala. Z Nano sva se sprijateljila že prvi večer, ko sem prišel v to pasje zavetišče na robu mesta. Nana ima oči skrite za gostim čopkom, ki ji pada čez oči vse do res simpatičnega gobčka, tako da nikoli točno ne vem, kdaj me gleda in kdaj ne. Ah, takšne so pač pasje punce.

»Zakaj pa si tako navdušen?!« me je vprašala.

»Ker sem končno našel pravega človeka! Primož je moj in pika! Hov!« sem ji navdušeno odgovoril in še dvakrat zalajal: »Hov, hoooooooooov!«

»Srečnež!« je skoraj žalostno zacvilila Nana, »jaz sem že izgubila upanje, da bom našla koga, za kogar bi lahko skrbela.«

»No, no ... Mmmrrrrr ... Grrr ...« je zarenčal sta-

prehitro! Človečnjaki so grozna bitja. Jaz sem že davno obupal nad njimi. Nobenega več nočem.«

Reksa sem enostavno ignoriral. Obrnil sem se k Nani, moram priznati, da mi je ta kužica kar malo všeč: »Sem ga že izbral. Naslednjič, ko fant spet pride na obisk, grem z njim. Hov!«

»A potem bom spet sama tukaj?« je zacvilila Nana in povescila gobček čisto k tlom. »Ne boš sama! Tu so Reks, pa Pufi in Miki in Piki in Edvard ...« sem jo skušal potolažiti, a se je kar obrnila, oddrobencljala v svoj kot in se zvila v klopčič.

Vsi so me žalostno gledali. Samo Reks je nekaj renčal sam zase.

»Pa kaj vam je!« sem vzkliknil. »Našel sem pravega človeka zase. Fant ima toliko let kot jaz. Potrebuje me. Lepo ga bom vzgojil ...«

Pasji kolegi me niso več poslušali.

»Obljubim, da vas bova prihajala obiskovat! Primož ima rad živali. Vsak teden bova prišla ...« Popolnoma so me ignorirali. Zavlekli so se vsak v svoj kot. Nekateri so mi celo obrnili hrbet in spodvili repe, kar v pasjem jeziku pomeni: *Za nas te ni več! Adijo! Čao! Zbogom! Hov, hov!!*

Naslednje dni sem nestrpno čakal, kdaj se bo fant pojavil. Vedel sem, da takšni štirinajstletni človečnjaki hodijo v šolo in da bo zato prišel šele v soboto. Bil sem stoodstotno prepričan, da bo prišel. V naši ogradi sem hodil gor

vendar tudi zelo počasen fant po imenu Joško, je bil zaskrbljen: »Lisko, kaj je narobe?! Si bolan?«

Kakšen butec! sem si mislil. Nekateri človečnjaki pa res nimajo pojma! Ste slišali!? *Lisko* mi je dal ime! Res butasto. No, saj ne bom dolgo Lisko. S Primožem bova izbrala drugo ime. *Hoooouuuuuv*, ko bi vi vedeli, kako vse mi je že bilo ime! Pri tisti punčari, ki mi je skušala izpuliti ušesa, mi je bilo ime Janez, na kmetih sem bil kar Pes, kmetje nimajo nobene domišljije, potem so me klicali tudi Runo in celo Volk. V zavetišču so mi dali ime Lisko, in to samo zato, ker sem kar precej lisast. Uh, sploh nima smisla razmišljati o tem. S Primožem se bova zmenila za novo, dobro ime!

»Dober dan!« sem nenadoma zaslišal za svojim hrbtom. Takoj sem prepoznal glas. Primož je prišel! *Hov, hoooouuuuuv ... iiiiii ii ii iiiii ...* sem zalajal prav veselo in potem takoj prišel milo cviliti. Naj fant ve, da sem ga čakal, da sem ga komaj čakal. In da sem ga takoj prepoznal. Planil sem k mreži in se povzpел na zadnje tace. Mahal sem z repom kot ponorel, cvilil in lizal žično mrežo. Vse skupaj je pomenilo: *Kje si bil?! Čakal sem te! Joj, preljubi moj človečnjaček! Tako težko sem te čakal!!*

In Primož je razumel. Pomahal mi je. Jaz pa sem mu nazaj z repom odmajal še bolj silovito. Primož je potem takoj pritekkel k meni. Zagrabil se je za pleteno žično mrežo in takoj sem mu polizal prste, ki so prikukali na mojo stran.

»Prepoznal si me! Res si me prepoznal! Nisi me pozabil!« je fant ganjeno mrmral in me skozi mrežo poskušal nabožati na smrčku

Moj je! Fant je tisočprocentno moj! Ga že imam! Razume moj jezik. Še malo, pa ga bom totalno naučil pasje govorice. Nadarjen je! Brez dvoma! sem si mislil in cvlilil in mahal z repom.

Za Primožem je v prostor stopila tudi Vesna. Zelo stroga in vedno v strašljivo belo haljo oblečena veterinarica zavetišča za živali. Kar začutil sem, da vse ne bo šlo tako gladko.

Primož se je obrnil k njej in ji rekel: »Tega psička sem prišel iskat!« Potem me je skozi pleteno žično ograjo začel

odprtine. Jaz sem mu pri tem pomagal, prislonil sem glavo čisto k žici, milo cvlilil, migal z repom in se sploh trudil, da bi fanta prevzel, ga ganil, ga navdušil in sploh ...

Veterinarica Vesna se je naslonila na podboj, prekrižala roke in kar precej strogo vprašala: »Koliko si star?«

»Petnajst,« je rekel Primož, ne da bi jo pogledal. »No, bom petnajst, zelo kmalu. A ga lahko kar odpeljem?« je mimogrede vprašal in pokleknil ob ograjo. In tudi jaz sem se na drugi strani zleknil tik ob mreži in še bolj mahal z repom. Primož me je poskušal skozi mrežo pobozati po hrbtu.

»Prav,« je rekla zdravnica, »naj pride s tabo eden od staršev, pa dobiš psička.«

Fuj! Psiček mi rečejo! Saj imam vendar že dve leti, kar pomeni štirinajst človeških let! Da jih ne bom sanjal! sem bil kar malo slabe volje, ampak nisem pokazal, zdaj je bilo najpomembnejše to, da se Primožu še bolj usedem v srce in da skupaj zmagava v tej bitki. Kajti slutil sem, da bo tale Vesna še hudo komplicirala.

»Večkrat smo že kakšnemu fantu dali psa, ki smo ga potem morali vzeti nazaj, ker se fant ni dogovoril s starši.«

Poškilil sem proti Primožu in takoj videl, da se tudi on ni dogovoril z mamo. Nič hudega! Mamo bova že prepričala, samo od tukaj naj me spravi.

»Ni problema,« je rekel Primož in se obrnil k veterinariki Vesni, »z mamo sem zmenjen, častna beseda! Samo

»V soboto?« je nejeverno vprašala zdravnica.

Fanta je kar malo zmedlo. Sem takoj opazil. Malo je zardel. »Ja, tudi ob sobotah dela.«

Zdravnica je tlesknila z jezikom, kar ni pomenilo nič dobrega. »Kar z mamó skupaj pridita po psička! Počakal te bo. Ga bom rezervirala,« je rekla, se obrnila na petah in odšla.

Rezervirala me bo! Ste slišali! Rezervirala me bo, kot da sem kos pohištva! Bil sem užaljen. Ampak ni bilo časa za užaljenost. Zdaj sem se moral ukvarjati s Primožem. Spodbujati sem ga moral. Ne sme odnehati! Ne sme obupati! Zato sem bil še bolj prijazen. Gledal sem ga naravnost v oči in milo cvilil. Fantu so se oči zalesketale. Hudo mu je bilo.

Primož me je skozi žično mrežo pobožal po smrčku. »Počakaj me ... Boš? Bom že prepričal mamó. Boš videl! Moj, moj ... moj kuža si!«

Tako sva se nekaj časa skozi ograjo naslanjala druga na drugega, jaz sem cvilil, pa tudi malce lajal, poskušal sem biti vesel, pa malo žalosten ... In Primož je kar čepel pred mano in ni vedel, kaj bi ... Potem je vstal, tudi jaz sem takoj skočil pokonci, se dvignil na zadnje tace in ga nemudoma polizal po obrazu. Kolikor se je seveda dalo skozi ograjo.

»Obljubim!« mi je zatrdil fant in glas se mu je tresel, kot da bo vsak hip zajokal, »obljubim, da bom prišel

Potem sva se poslavljalá. Kar trajalo je in trajalo. Fant je zadenjsko odhajal proti vratom, jaz pa sem se zaganjal v mrežo, mahal z repom in milo cvilil. Tako milo, da sem se že samemu sebi smilil.

Takoj ko je Primož izginil, so se iz vseh kotov prikazali moji pasji kolegi. Stari tečnež Reks je takoj tečno zarenčal: »Grrrrrrrrrr ... No, si videl! Še preden je bil tvoj, te je zapustil ... Grrrr! Človečnjaki so takšni izdajalci!«

Iz kota je prikukala Nana. »Potem boš ostal tukaj?« je rekla. Zdi se mi, da je bila vesela.

»Ne, ne bom!!« sem jim zabrusil, se vrgel na hrbet in začel cviliti, stokati, lajati, kot da sem hudo bolan, kot da umiram.

Kaj pa je zdaj to? Kaj to pomeni? A se mu meša? so se spogledovali pasji kolegi, ko so me videli, kako se prevračam po kletki sem in tja.

»Kaj me tako butasto gledate?!« sem bevsknil. »Pomagajte!!«

Takoj so razumeli. Začeli so lajati, cviliti, skratka: klicati na pomoč. Jaz sem kašljal, krehal, tulil in se valjal po tleh ...

Pritekel je skrbnik Joško. Ko me je zagledal, ga je takoj čisto zares zaskrbelo. »Kaj pa je? Lisko, a si bolan?!«

Stežka sem se postavil na vse štiri, glavo sem sklonil čisto k tlom in povetil rep. Rep namreč veliko pove o pasjem počutju in tisti, ki se ukvarjajo z nami, to dobro vedo. Nana je bil Joško že holi v kraboh

»A si se zastrupil, Lisko!« je vzkliknil, jaz pa sem v odgovor kar butnil na tla. Tako prepričljivo, da me je prav zares zbolelo.

Joško je pritekkel h kletki. Moji pasji kolegi so se umahnili v ozadje in še naprej cvilili in lajali, kot da jih blazno skrbi zame. Spet sem se slabotno dvignil na vse štiri, zakašljaj in spet klecnil. Res sem se odlično pretvarjal. Kar malo ponosen sem bil sam nase.

Joško je odpahnil vrata. Vstopil je v kletko in me pobožal po glavi. »Joj, bolan si ... Čakaj, te odpeljem k Vesni ...« Takoj sem se začel vleči proti izhodu. Zelo počasi sem prestavljaj taco pred taco. Kašljaj sem in celo tresel sem se. Za hrbtom sem slišal Reksa, kako je šepnil ostalim: »No, zdaj pa že pretirava! Grrrr ...« Res sem malce pretiraval, ampak nisem hotel, da bi mi Joško nadel povodec. Prepričati sem ga moral, da sem tako slaboten, da ne morem pobegniti.

In sem ga prepričal. Za mano je zaprl vrata kletke in potem počasi stopal ob meni. »Lisko, a bo šlo? Saj boš zmogel! V ordinacijo greva ...« Ubogljivo, počasi in opotekajoče sem hodil ob njem. Medtem sem izpod čela gledal proti izhodu in razmišljaj: *Takoj ko prideva na hodnik, takoj ko bom zagledal odprta vrata na dvorišče, bom izkoristil priložnost in pobegnil ... Upam, da mi bo uspelo.*

OBSTAJATA DVE VRSTI ČLOVEČNJAKOV

Na hodniku sem zagledal vrata, ki vodijo na dvorišče pred pasjim zatočiščem.

Vrata so bila odprta. Ja, odprta! *Hov, hooov!* Odprta na stežaj!! Res imam srečo, sem pomislil. Psi moramo imeti kdaj pa kdaj v življenju tudi srečo, sicer bi bilo naše življenje res samo pasje življenje. Poškilil sem nazaj. Joško je stal kakšen meter za mano in me milo gledal: »Lisko, kaj je s tabo? Si kaj takega pojedel? Počakaj, grem po Vesno ...« In se je obrnil proti pisarnam, jaz pa *hop!* V dveh pasjih skokih sem se pognal proti vratom in naravnost ven. Za sabo sem slišal samo še Joškovo presenečeno stokanje ... Človečnjak je bil čisto paf, ko je ugotovil, da sem nenadoma ozdravel.

Sredi dvorišča sem se za hip ustavil. Toliko, da sem pogledal, kod in kam. Na levi je bila cesta. Primož je najbrž šel tja. Ne more biti daleč. Dvignil sem smrček in povohal levo in desno. Psi imamo blazno dober voh. Ja, Primož je odšel proti cesti. Z vso silo sem zakopal v pesek, da se je izpod mojih tac dvignil oblak prahu, in stekel v tisto smer. Komaj sem se ustavil na pločniku. Avto, ki je peljal mimo, je potrobil. Spet sem pogledal levo in desno. Na

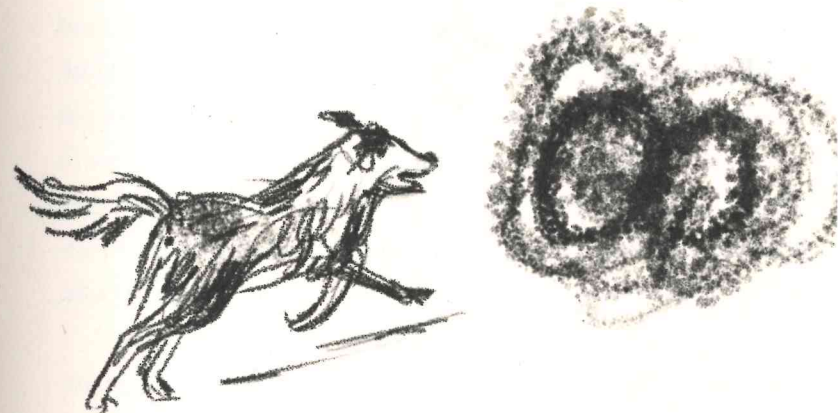
levo je šel ... Zagledal sem avtobus. In Primoža. Ravno-
kar se je vzpenjal v vozilo. Stekel sem, kolikor hitro sem
mogel. Verjemite, zelo hitro tečem. Moja mama je bila
zlata prinašalka, oče pa čistokrvni mešanec. Malo tudi
lovski pes, navdušen za lov na divje zajce. In tako sem
se pognal proti avtobusu. Primož je izginil v notranjosti.
Pospešil sem. Moje tace so se komaj dotikale tal, tako hi-
tro sem tekel. Avtobus je speljal in mi pobegnil.

Kaj pa zdaj? sem pomislil. *Naj se vrnem v pasje zaveti-
šče?* Gledal sem za avtobusom, ki je na križišču zavil levo.
Nič! sem sklenil in zdirjal za avtobusom. Gotovo se bo
moral ustaviti na kakšnem križišču, ko bo rdeča luč, ali
pa na naslednji postaji. In sem zdivjal za njim. Avtobus
je bil seveda hitrejši. Jaz tudi nimam prednikov, ki bi bili
specializirani za tek na dolge proge. Tako sem dirjal, da
so se mi ljudje, ki so mi prihajali po pločniku nasproti,
prestrašeno umikali. Neka gospa je dvignila svojega otro-
ka v naročje in se stisnila čisto k ograji neke hiše. Ko sem
dirjal mimo nje, je zavreščala: »Pazite!! Stekel pes! Stekel
pes!!« *Kakšna trapa!* sem pomislil. Če bi imel čas, bi se
ustavil in jo pošteno nalajal. *Kakšen stekel pes! A ne vidiš,
da sem samo pes, ki teče za avtobusom!*

Avtobus se je ustavil na avtobusni postaji. Zdirjal sem
kar diagonalno čez križišče. Zaslišal sem, kako je zacvililo.
Ne cvilijo samo psi, tudi avtomobili cvilijo, kadar morajo
na hitro ustaviti sredi križišča. Potem je nekdo zahupal.
Grozno! Začeli so trobili z vseh strani. Ni mi jasno, kako
ljudje ne razumejo, da lahko tudi psu pobegne avtobus.

Nisem se oziral na cviljenje in hupanje, čeprav, priznam,
me je bilo prav pošteno strah. Ampak če hočeš posvojiti
pravega človečnjaka, je treba premagati strah! In sem se
pognal naprej. Stekel sem proti avtobusu. Na kolesarski
stezi je nekdo zakričal name: »Paziiiiiiiiiiii!!« ampak se ni-
sem ustavil. Avtobus pred mano je speljal. Še bolj sem se
zagnal za njim. Za sabo sem zaslišal kovinsko ropotanje in
stokanje. Kolesar je očitno padel, ker sem mu tako na hitro
prekrižal pot. »Čigav je ta pes?!« sem še slišal stokajoč glas.

Avtobus mi je odpeljal tik pred smrčkom. Za dva pasja
skoka sem ga zgrešil. Nič, sem pomislil, ne bom se pre-
dal. In sem spet tekel za njim. Zraven pa sem razmišljal,
kako naj Primoža opozorim nase? Z lajanjem, seveda! In
sem galopiral in lajal. Ste že kdaj poskusili teči za avto-
busom in pri tem lajati? Vam povem, da je zelo naporno.
Pravzaprav sploh nisem lajal, ampak samo hropeče cvilil.

Razdalja med mano in avtobusom se je povečevala. Bom zdržal do naslednje postaje ali vsaj do prve rdeče luči na semaforju? *Hovgrhhhhh, houuuugrfrggggghhh ...* sem hropel in tekel.

Rdeča luč.

O! Tako sem bil vesel, da sem kar milo zacvilil. Avtobus je obstal pred rdečo lučjo. S skrajnimi močmi sem pritekkel do zadnjih avtobusnih vrat. Ustavil sem se in poskusil zalajati ... Pa nisem iz svojega gobca spravil nič razen: *hrrrrrrr, ahhhhrrrrrr ...* Pogledal sem navzgor. Ljudje so strmeli vame. Ampak nikjer nisem videl Primoža.

Zelena luč.

Avtobus je spet speljal.

Ne, ne bom se predal. Tekel bom za njim tako dolgo, dokler ne bo iz njega izstopil Primož.

Avtobus je pospešil. Tudi jaz sem pospešil. Nisem si mislil, da moraš toliko preteči, če hočeš posvojiti primernega človečnjaka. Koliko truda mora pes vložiti v to, da dobi človečnjaka, ki ga potem lahko vodi na sprehod in sploh skrbi zanj. Joj, joj, joj ... Med tekom sem lajal, kolikor sem pač mogel. Človečnjaki, ki so mi prihajali nasproti po pločniku, so se mi umikali. Nekateri so bili začudeni, drugi so se me bali, otroci so vreščali za mano. Avtobus pa se je vedno bolj oddaljeval. Začel sem že razmišljati, da se bom moral skesano vrniti v zavetišče. Oh, ja, Nana me bo gotova vesela ...

V daljavi, na drugi strani naslednjega križišča se je avtobus ustavil. Spet avtobusna postaja. Zbral sem še zadnje

moči in se pognal čez cesto. Zaškripalo je in zacvililo in še zahupalo ... Vse naenkrat. Tik pred mojim gobčkom se je ustavil avto. Skoraj bi me zbil kot psa. Tako blizu je bil, da sem zavohal smrad avtomobilske gume, ki je podrsala ob asfalt. Ampak to me ni ustavilo. V mislih sem imel samo avtobus, ki je malo stran stal na avtobusni postaji in ki ga zaradi avtomobila, ki je ustavil tik pred mano, nisem videl. Obšel sem avto, in to ravno v trenutku, ko je šofer odprl vrata in stopil na cesto. »Čigav je ta pes?!« je zakričal. Z zadnjimi tacami sem zakopal v tla, podrsal z vsemi štirimi po asfaltu, da me je kar zapeklo, in tako zadnji hip preprečil, da bi se zaletel v odprta avtomobilska vrata in v histeričnega šoferja. Pogledal sem navzgor ravno v trenutku, ko se je človečnjak s košatimi brki sklonil in me zgrabil za vrat.

»Čigav je ta pes?!« je še enkrat zaklical. »Kdo skrbi za tega psa?!« je zatulil in pogledal okoli. Pri tem me je še vedno čvrsto držal za vrat. Ni me bolelo, sploh ne, bolj me je jezilo, ker me je zadrževal. Hotel sem ga že ugrizniti. Ne močno. Pravzaprav sem hotel zarenčati. Tega se človečnjaki prestrašijo. Zares nisem še nikoli nikogar ugriznil. In tudi nikogar ne bom.

»Moj je,« sem nenadoma od daleč zaslišal glas.

Prepoznal sem ga. Primož! Nemudoma sem zacvilil in se poskušal iztrgati iz roke, ki me je še vedno držala za vrat. Zvil sem se. Malo levo, malo desno in zoprne, brkati človečnjak je moral razpreti prste. Stekel sem okoli avta in na pločniku na drugi strani ceste zagledal Primoža. Avtobus je v daljavi postajal vse manjši in manjši.

»Moj je,« je ponovil Primož in počepnil ter stegnil roke proti meni.

»Če je tvoj, zakaj ga pa nimaš na povodcu?!« je jezno rekel človečnjak z brki. »A veš, kakšna nesreča bi se lahko zgodila! Pojma nimaš! Avto bi mi lahko poškodoval!« je tečnež še zaškripal z zobmi, medtem ko je sedal v avto, potem je zaloputnil z vrati in odpeljal.

Primož me je pogledal in se nasmehnil: »Si tekel za avtobusom, kaj?!« je vprašal. Še vedno je čepel in stegoval roke proti meni. »Pridi, pridi k meni!« Pomislil sem, da sem si čisto zares izbral pravega človečnjaka. Pognal sem se v njegovo naročje in ga prekucnil na hrbet. V trenutku sem ležal na Primožu in mu lizal obraz.

»Ja, moj, moj ... Moj kuža ...« se je smejal Primož in me božal po glavi, hkrati pa je poskušal vstati. Se mi zdi, da mu je bilo kar malo nerodno, ko sva takole sredi mesta ležala na pločniku ... Nisem dovolil, da bi vstal. Cvilil sem in prijazno lajal in ga še naprej lizal po obrazu. Naj fant ve, da sem se zelo potrudil, da sem ga spravil z avtobusa.

Ljudje so se začeli ustavljati in naju gledati.

»No,« je rekla starejša gospa z nakupovalno torbo v roki, »to je ljubezen!« In se nama je nasmehnila. Takoj sem zavohal, da je bila v trgovini in da ima v torbi nekaj zelo slastnega in dišečega ... Kar sline so se mi pocedile, in to naravnost na Primožev obraz.

Potem sva se nekako le spravila po konci.

Zalajal sem in malo tudi zacvilil, ga milo pogledal in se še malo podrgnil ob njegovo koleno. Vse skupaj je pomenilo: *Ja, tekel sem za tabo, in pobegnil sem, in zdaj si moj, in grem s tabo domov, in nikoli več ne grem nazaj v zavetišče!*

»Z mano greš, domov,« mi je odgovoril Primož. »Ne bom te peljal nazaj v zavetišče.«

Malce sem se pomiril. Usedel sem se pred Primoža, ga pogledal navzgor, naravnost v oči, nagnil glavo rahlo na stran, to se človečnjakom vedno zdi ganljivo simpatično, in ga vprašal: »Kaj pa tvoja mama?«

Primož se je zdaj sklonil k meni, me pobožal po glavi in rekel: »Mamo bova že prepričala. Ne skrbi.«

Kot sem že na začetku povedal, sem jaz en tak filozofičen pes. In zato bom zdaj malo pofilozofiral. In sicer o človečnjakih. O ljudeh.

Psi delimo človečnjake na dve vrsti. Na tiste, s katerimi se lahko pogovarjamo, in na tiste, ki nas nikoli, res nikoli ne razumejo. In kot ste lahko opazili: Primož me razume. Razume, kaj mu govorim, in jaz razumem, kaj on govori meni. Na isti pasji valovni dolžini sva. To je redka nadarjenost, mislim to, da so človečnjaki na isti pasji valovni dolžini in da razumejo naš jezik. Niso vsi človečnjaki nadarjeni za pasjo govorico. Zdaj najbrž razumete, zakaj sem si izbral Primoža? In zakaj se je splačalo dati vse od sebe in dirjati za avtobusom.

»No, a greva domov?!« sem zalajal.

»Ja, greva domov.« mi je dogovoril.

DVIGALO, JOJ! ZA BRUHAT!

Pes, kot sem jaz, torej tak, ki nima posebnih dokumentov, ki bi dokazovali njegovo čistokrvnost ... No, tak pes mora v življenju imeti več sreče.

Mislim, več sreče pri izbiranju pravega človečnjaka. Mešanci se moramo zares potruditi, da najdemo primernega človečnjaka, ki ga bomo potem vzgajali, vodili na sprehode, mu trgali copate, cvilili pred posteljo, ga naučili zgodnjega vstajanja in cele vrste pasjih vragolij ... Pri tem mislim na metanje palice, na metanje žogice, na sprehode vsaj trikrat na dan, na ustavljanje ob vsakem vogalu in drevesu, mogoče tudi na lajanje v luno ... In podobno. Niso vsi človečnjaki enako nadarjeni za pse. Če pa imamo srečo in najdemo takšnega, ki razume našo govorico, potem smo zadeli v polno. In mislim, da je Primož tak zadetek v črno. Moj zadetek! Moja sreča. Hov!

»No, a greva domov?!« sem zalajal.

»Ja, greva domov,« mi je dogovoril in pri tem se sploh ni začudil, češ, *joj, kaj pa se dogaja z mano, s psom se pogovarjam!?*

In sva šla. Fant ni bil čisto prepričan, da mu bom sledil: »Nisem daleč doma ...« je rekel, »saj boš šel z mano, kai?«

Takoj sem dvakrat in še pol pomahal z repom. Razumel je. Šla sva naprej po cesti in na naslednjem križišču zavila v stransko ulico. Primož je kar naprej pogledoval nazaj.

»Misliš, da te bodo iskali, ker si pobegnil iz zavetišča?« me je prestrašeno vprašal.

V odgovor sem naredil dva kroga okoli njega in trikrat pomahal z repom, kar je pomenilo: *Ah, kje pa! Še veseli so, da so se me znebili!* Seveda je bil to malo bolj zahteven pogovor, ampak naj se fant navadi tudi na malo bolj komplicirano pasjo komunikacijo.

»V sosednji ulici je naš blok,« je rekel Primož in stisnil ustnice. Takoj sem videl, da ga nekaj skrbi. Usedel sem se predenj, ga pogledal, nagnil malo glavo vstran in čisto na kratko zalajal. »Kaj te skrbi, Primož?« sem vprašal.

Počepnil je predme, me pogladil po glavi in vratu ter rekel: »Ne vem, kaj bo rekla mama. Pravi, da imava za psa premajhno stanovanje. Strah me je, da te bom moral peljati nazaj v zavetišče.«

Res se mi je zasmilil, revček. Zato sem dvakrat na kratko zalajal in ga nepričakovano polizal po obrazu. Tudi dvakrat. Potem sem brezskrbno stekel naprej.

»Vidim, da te sploh ne skrbi,« me je takoj razumel, zakopal roke globoko v žepe in mi pomirjeno sledil med bloki.

In res me ni skrbelo. Če se je fant odločil, da bom jaz poskrbel zanj, potem ga mama ne bo mogla prepričati o nasprotnem. Samo enkrat sem jo videl in povem vam, da ni tako energična in ukazovalna, kot se trudi, da bi bila. Očitno sama skrbi za Primoža. Zato sploh ne bo problema.

Eno mamo bova pa že ugnala in prepričala! Midva sva dva, ona je sama. Ni šans, da bi obveljala njena volja.

»Tisto je naš blok,« je rekel Primož in pokazal na precej visoko stavbo. Takoj sem se malo razgledal okoli, da se prepričam, ali mi je novo okolje dopadljivo. Prostran travnik med tremi velikimi bloki ... *Super!* sem zalajal. Mi je bilo še kar všeč.

Pred bloki je veliko grmov in dreves, predvsem pa je vsepovsod dosti vogalov. Med bloki so tudi garaže, kar pomeni: še več vogalov. Veste, vogali in drevesa in različno grmovje, vse to je za nas pse strašno pomembno. To so kraji, kjer si puščamo sporočila in hkrati označujemo meje našega teritorija. Takoj sem ob prvem drevesu dvignil nogo in pustil sporočilo: *Tukaj sem! Nova faca v vašem okraju! Tu sem zdaj doma! Se še oglasim!*

»Tukaj sva!« je rekel Primož in se po stopnicah povzpел v blok, ki je stal na sredini. »Greš z mano?«

Pogledal sem ga. Seveda bom šel s tabo, sem si mislil, ampak še prej moram malo povohati vogale in bližnja drevesa. Moram spoznati okolico in druge pasje stanovalce tega okraja!

Kot je zaznal moj ostri pasji voh, se v tem okolišu in na travniku med bloki zadržuje kar precej pasjih kolegov. Pa še nekaj: Primoža moram že kar takoj začeti vzgajati. In prva učna ura se glasi: *Psi morajo vsak dan prebrati čisto vsa sporočila okoli svojega doma, pri tem se jih ne sme motiti! Je strogo prepovedano.* Naj si Primož to zapomni kot

prvo in najpomembnejše pravilo. In sem se kar takoj lotil branja sporočil. Najprej sem prevohal vsa drevesa, ki so stala nasproti vhoda v Primožev blok ... *Voh, voh, voh ...* Mhm ... tu so tudi psičke in zelo veliki psi ... Sporočil velikih psov se bom izogibal ... Nekateri pasji kolegi pošiljajo pozdrave, nekateri niso preveč prijazni ...

»Liskoooo!« me je poklical Primož.

Zelo začudeno sem ga pogledal. *Lisko?! Halo?!*

Takoj je ugotovil, da mi to ime ni všeč. No, ja, pokazal sem mu, da mi ni všeč. Obrnil sem se stran in visoko dvignil rep, kar je pomenilo, da sem kar malo užaljen, ker me kliče s tem popolnoma nezanimivim in butastim imenom. Potem sem se lotil vogala pod stopnicami. Tam je neka pasja dama pustila sporočilo, da ji je zelo dolgočas in da si želi novih poznanstev, zato naj ji vsi, ki z njo delijo isto dolgočasno pasje razpoloženje, pustijo kratko sporočilo. Takoj sem dvignil zadnjo tačko in ji odgovoril.

»Kako naj te pa potem kličem?« je bil ves nesrečen Primož. »Zdelo se mi je, da si Lisko.« In me je še enkrat poklical: »Liskoooo!« Tokrat se nisem niti ozrl. Naj fant končno ugotovi, da nočem biti Lisko in da morava izbrati drugo ime.

»Domov moram ... Mama se bo vsak hip vrnila,« je rekel fant. »Greš z mano?«

Seveda grem. Čisto dovolj sporočil sem prebral. In sem veselo stekel za Primožem v blok.

Iiiiiiii! Kaj pa je to?! Škatla! Čudna škatla z velikimi železnimi vrati!!! Iiiii, bevsk, bevsk, iiiiiiii!!!

»To je dvigalo! Zakaj se bojiš?! Še nikoli nisi bil v dvigalu?!« je Primož poskušal biti pomirjujoč, ko je videl, kako sem se vkopal na hodniku in začel panično cviliti.

Ne, v dvigalo pa ne grem! V to grozno škatlo? Neeeeee-ee!! In sem zalajal in se umaknil tik k steni.

»Če boš ostal pri meni, bova morala uporabljati dvigalo. Z mamó stanujeva v osmem nadstropju.«

Primož je držal vrata dvigala na stežaj odprta. V njegovi notranjosti je prav srhljivo utripala pokvarjena luč. Primož me je prijazno vabil v to grozno škatlo: »Ne boj se! Jaz bom s tabo. Boš videl, en dva tri bova v osmem nadstropju!« Toda mene je dvigalo spominjalo na pasjo kletko. Še huje, na pasjo kletko brez mreže in brez rešetk, na čisto navadno škatlo, v kateri ni nobenega zraka in celo luč lahko ugasnejo in je črna pasja tema, brrrrrr ... Še bolj sem se uprl. Fant me je še naprej milo prosil. Celó pokleknil je in me z obema rokama prijel za glavo in potem božal po vratu. »Prosim ... Prosim. Obljubim ti, da se ti v dvigalu ne bo nič hudega zgodilo.«

Iiiiiiii iiii iiii iiii ... sem milo zacvilil in ga pogledal naravnost v oči. Ne morem reči, da sem se pretvarjal, sploh ne, strašno se mi je zdelo, da bom stlačen v tisto škatlo, ki se bo celo dvignila visoko gor ... Nana iz zavetišča, ki ima tako simpatične čopke vrh glavice, velikokrat pomislim nanjo, mi je povedala, da ji je bilo slabo, kadar so jo peljali z dvigalom in da je vedno bruhala. Tudi Reks je rekel, da je dvigalo ena najhujših reči, ki se lahko zgodi poštenemu psu.

»Prav. Potem pa pojdiva peš!«

Takoj sem postal dobre volje. Spet sem Primoža obliznil po licu. Ugotovil sem, da mu je to zelo všeč. Najprej se sicer skremži, potem pa se zasmeji in me objame, za kratek hip me celo stisne k sebi. Človečnjaki mislijo, da je to, če jih polizeš po obrazu, huda *izpoved pasje ljubezni*. Kar je sicer res, ampak psi poznamo še druge, močnejše in manj teatralne izraze ljubezni. Na primer, da svojemu človečnjaku prinesemo palico, ki jo je vrgel daleč v travo – to je zelo močen izraz naše naklonjenosti. Človečnjaki mečejo palico in pri tem mislijo, da je to psom blazno všeč. V resnici jim palico prinesemo nazaj zato, da bi jih razveselili in da bi jim tako pokazali, da jih imamo vseeno radi. četudi

so zelo otročji. Psi lahko izrazimo ljubezen do svojega človečnjaka tudi tako, da se čisto mirno sprehajamo ob njegovih nogi – in on ne reče nič in ti nič ne zalajaš, samo sprehajata se, kot da sta eno ... To je za nas pse res velika izpoved ljubezni in predanosti. Ali pa, če svojega človečnjaka počakaš pred šolo ali pred trgovino, tudi to pomeni, da ga imaš rad. To, da jih polizemo po obrazu, to pa je pravzaprav vseč njim. Zato jim pač naredimo uslugo in jih večkrat polizemo. To tudi najhitreje razumejo. Človečnjaki so namreč zelo enostavna bitja.

Vso pot po stopnišču navzgor sva tekla. Jaz pred Primožem, on je sopihal za mano. Stekel sem nadstropje višje in ga tam počakal. Ulegel sem se na vrhu stopnic in ga opazoval, kako se je vzpenjal in vedno bolj sopel. Ko je prišel do mene in se je hotel malo oddahnuti, sem takoj vstal in se pognal nadstropje višje. In spet in spet. Sploh mu nisem privoščil počitka. Na koncu je ubogi Primož že čisto plitko dihal. *Fant nima nobene kondicije*, sem sam pri sebi modroval. Štirinajst let ima in čisto premalo kondicije. Ampak to bova popravila! Takole se bova vzpenjala vsak dan trikrat. Super ga bom vzgojil!

V osmem nadstropju sem mu dovolil, da si je odpočil in malo prišel k sebi. »No, pa sva prišla, hov, hov!« sem zalajal in ga pohvalil.

»To ... je ... osmo ... nadstropje ...« je zadihan rekel, »ampak ... ampak ...« ni in ni prišel do sape, »kako pa veš ... da je to ... osmo nadstropje?« me je začuden vprašal. »Pa ne, da znaš ... šteti?!«

Jasno, da znam! Vsak pošten pes zna šteti! Pojma nimam, kaj si človečnjaki mislijo o psih! Včasih nas res podcenjujejo. »Pokaži mi rajši, kje so vrata v stanovanje! Ali mogoče želiš, da jih sam najdem?!« sem zalajal. In sem se takoj pognal po hodniku, kjer je bilo kar nekaj vrat. Povohal sem prvi predpražnik ... Nič ... Povohal drugega ... Fuj! Ko sem prišel do tretjega, pa sem vedel ... Tu stanuje Primož. Predpražnik je dišal po njem.

In tu bom zdaj stanoval tudi jaz. Jaz, pes! In vzgajal bom svojega Primoža! Sem se že odločil.